

Інноваційно-інвестиційні процеси в національній економіці

4. Инвестирование стартап проектов [Электронный ресурс].-режим доступа : <http://www.yurdom.com>

5. Весь бизнес он в деталях [Электронный ресурс].-режим доступа : <http://www.startup.ua/>

Кириченко С.А., Явтушенко А.С.

ПРОБЛЕМА ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНВЕСТИЦИЙ В УКРАИНСКИЙ СТАРТАПЫ И ПУТИ ЕЕ РЕШЕНИЯ

Предприниматели, которые планируют начать бизнес постоянно находятся в порске финансовых ресурсов для своих проектов. Но находясь практически в равных условиях, одни молодые компании (стартапы) построить бизнес и добиться успеха, а другим не удастся этого сделать.

Ключевые слова: инвестиции, бизнес, стартапы, инвесторы, предприниматели стартап-компания, венчурные фонды, продукт, рынок, бизнес-модель.

Kirichenko S.A., Yavtushenko A.S.

THE PROBLEM OF ATTRACTING INVESTMENT IN UKRAINIAN STARTUPS AND ITS SOLVING

Entrepreneurs planning to start a business are constantly in search of financial resources for their projects. But being almost equal, some young companies(startups) can build a business and succeed, while others can not do it.

Keywords: investment, business startups, investors, entrepreneurs, startupcompany, venture funds, product, market, business model.

Кавтиси О.П.

к.е.н. НТУУ «КПІ»

Круш Н.П.

аспірант НТУУ «КПІ»

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ КОРПОРАТИВНИХ СТРУКТУР

У статті проаналізовано сучасні підходи до оцінки інноваційної діяльності та ефективності управління нею; запропоновано шляхи удосконалення методичної бази здійснення такої оцінки з урахуванням рівня розвитку і складності корпоративного бізнесу.

Ключові слова: інноваційна діяльність, інновації, інноваційний процес, оцінка інноваційної діяльності.

Вступ. Впровадження інновацій дозволяє підприємству підвищувати конкурентоспроможність продукції (робіт, послуг) та розширювати її асортимент, зберігати традиційні ринки збуту і створювати нові, вдосконалювати процес виробництва та управління, покращувати умови праці. У період активізації процесів об'єднання корпоративного бізнесу як одного із ефективних методів виходу із кризи особливо актуальною стає проблема оцінки інноваційної діяльності корпоративних структур, так як, здатність підприємства – інноватора акумулювати кошти для реалізації інноваційної діяльності істотно впливає на швидкість виведення на ринок нової продукції, а також на їх комерційний успіх.

Формування та реалізація системи ефективного управління інноваційною діяльністю відзначається показниками інновацій, які допомагають проаналізувати здатність організації до нових, нестандартних рішень і служать мірою успіху компанії в конкурентній гонці на ринку. Система показників інновацій створює формалізовану базу для прийняття управлінських рішень, виражаючи стратегічні інтереси фірми й мотивуючи персонал до ініціативної роботи [1]. Вона є науково-методичною основою для аналізу та оцінки рівня і ефективності управління інноваційною діяльністю.

Проблемам оцінки інноваційної діяльності підприємств, в т.ч. корпоративних структур приділяли увагу багато вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів і практиків, серед яких можна виділити: А. Герасимов, В.Соловьев, П. Харів, О.Собко, В.Василенко, В. Шматько, М.Йохна, В. Стадник, Э.Крылов, И. Журавкова, Л. Прус, В. Александрова, Ю. Бажал, П. Беленький, А. Бодюк, А. Власова, Л. Водачек, О. Водачкова, В. Геєць.

В той же час, варто зауважити, що на сьогоднішній день не існує єдиної загально прийнятої методики оцінки управління інноваційною діяльністю корпоративних структур бізнесу. Крім того, більшість з наявних концентрує увагу переважно на аналізі саме показників інноваційної діяльності, що й виступають основою оцінки рівня управління нею.

Все це вимагає пошуку і обґрунтування таких методичних підходів до оцінки ефективності управління інноваційною діяльністю корпоративного бізнесу, які б давали можливість не просто здійснювати комплексний аналіз, а й визначати перспективні управлінські дії щодо удосконалення означеного процесу і підвищення вартості компанії за рахунок нарощення інноваційного потенціалу.

Постановка задачі. Проаналізувати сучасні підходи до оцінки ефективності інноваційної діяльності корпоративних структур, а також визначити необхідність і напрями їх удосконалення.

Результати дослідження. Науково-методичні основи аналізу інноваційної діяльності полягають в організації інформаційної системи, яка включає необхідний аналітичний інструментарій, методи та прийоми для проведення аналізу й оцінки інноваційних проектів з метою прийняття дієвих управлінських рішень щодо їх реалізації. Сама необхідність проведення

оцінки ефективності інноваційної діяльності визначається багатогранністю і взаємозалежністю діяльності суб'єктів господарювання, адже на сьогоднішній день методологія такої оцінки практично відсутня.

Варто відзначити, що під оцінкою необхідно розуміти функцію управління, спрямовану на вивчення стану, тенденцій розвитку, об'єктивну оцінку результатів інноваційної діяльності та розробку на цій основі рекомендацій щодо подальшого підвищення рівня її ефективності.

За визначенням В.Соловьева, формування та реалізація системи ефективного управління інноваційною діяльністю повинна відзначатися показниками інновацій, які допомагають проаналізувати здатність організації до нових, нестандартних рішень і служать мірою успіху компанії в конкурентній гонці на ринку [2].

Тобто для вибору ефективної системи управління інноваційною діяльністю необхідно для початку проаналізувати й оцінити стан інноваційної діяльності підприємства чи корпоративної структури.

При цьому автор відзначає, що аналіз інновацій можна проводити за різними напрямками, оцінюючи як використання окремих видів економічних ресурсів, так і результати інноваційної діяльності в цілому. Вказані напрямки утворюють систему комплексного економічного аналізу інновацій (рис. 1.).

Рис. 1. Система комплексного економічного аналізу інноваційної діяльності за В.Соловьевим [2].

Подібну методику пропонують і інші автори, вказуючи на те, що в кінцевому результаті можна отримати показник рівня інноваційної активності підприємства – відносний показник, що характеризує ступінь участі підприємств у здійсненні інноваційної діяльності в цілому або окремих її видах протягом певного періоду і може бути основою порівняння аналогічних показників у групі подібних підприємств, галузей чи регіонів [3].

Для аналізу оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємства у закордонній практиці застосовуються наступні показники: чистий дисконтований дохід; внутрішню норму прибутку або коефіцієнт дисконтування; просту норму прибутку; просту норму прибутку на акціонерний капітал; коефіцієнт фінансової автономності проекту; коефіцієнт поточної ліквідності; строк окупності інвестицій, спрямованих на реалізацію інноваційного проекту.

Проте, на нашу думку, вказаний перелік показників лише частково характеризує ефективність інноваційної діяльності та потребує доповнень, зважаючи на складність корпоративних структур і загалом комплексність самої інноваційної діяльності.

Можна погодитись з думкою В.Василенко, що для детальнішої оцінки ефективності інноваційної діяльності до переліку показників варто внести [4]:

- коефіцієнт ефективності капіталовкладень підприємства в інноваційну діяльність, оскільки він надасть можливість керівництву підприємства встановити, скільки отримано доходу від інноваційної продукції в розрахунку на одну гривню капіталу, спрямованого на здійснення інноваційної діяльності;

- показник частки прибутку від інноваційної діяльності в загальному обсязі прибутку підприємства. Цей показник дозволить зробити висновки щодо розвиненості та масштабів інноваційної діяльності на підприємстві;

- грошовий потік від інноваційної діяльності як складову грошового потоку підприємства і на його основі розраховувати коефіцієнт збалансованості грошових потоків;

- показники результативності стадії проведення НДДКР, стадії впровадження інновацій та діяльності підприємства з погляду тривалості процесу розробки й впровадження інновацій.

При цьому підході наголошується на тому факті, що відмінністю аналізу інноваційної діяльності від інших розділів економічного аналізу є те, що акцентувати увагу варто на попередньому аналізі та обґрунтуванні ефективних управлінських рішень саме щодо інноваційної складової. А перспективний аналіз як продовження попереднього дозволить зробити прогнозний розрахунок щодо показників діяльності підприємства в майбутньому (для цього використовуються методи оцінки інвестицій). Проте аналіз поточної інвестиційної діяльності також має велике значення, оскільки забезпечує контроль за виконанням прийнятих рішень [5].

М. Йохн, пропонує оцінювати ефективність інноваційної діяльності за такими напрямками [6]:

1. оцінювання економічної ефективності нововведення стосовно підприємства (як саме воно забезпечує конкурентоспроможність, прибуток та фінансову стабільність підприємства);

2. оцінювання ефективності управління інноваційною діяльністю стосовно забезпечення неперервності інноваційного процесу й досягнення

кінцевої мети одержання новинок (продукту, технологій), що відповідають вимогам ринку;

3. урахування фактору часу (здатність отримувати необхідні результати за визначений його проміжок).

При цьому єдність згаданих компонентів дає змогу оцінити ефективність управління інноваційною діяльністю, що здійснюють на підприємстві. Також необхідно зважати на можливість взаємодії із зовнішнім середовищем підприємства, а саме: кількість об'єктів інтелектуальної власності, що їх купують збоку або ж реалізують на ринку.

Більшість дослідників проблеми оцінки управління інноваційною діяльністю також звертає увагу на те, що інноваційна діяльність господарюючого суб'єкта в цілому має оцінюватись експертним шляхом на основі інформації, отриманої господарюючим суб'єктом в процесі інноваційної діяльності.

Князевич А.О. пропонує з метою оцінки рівня інноваційної діяльності та ефективності управління даним процесом використовувати поняття інноваційного лагу [7], але, в той же час, пояснюючи суть і послідовність стадій інноваційного процесу, втрати часу у його реалізації, все ж до кінця не пояснює, як його можна комплексно розрахувати з метою оптимізації управління інноваційним процесом.

Більш ґрунтовно, на нашу думку, до даного питання підійшов Герасимов А.[8], що запропонував методику оцінки вартісного потенціалу компанії. Її детальний аналіз дає можливість стверджувати, що вона може бути досить вдало застосована й до оцінки саме управління інноваційною діяльністю та загалом визначення її рівня (внеску у загальну вартість компанії), оскільки саме визначення вартісного потенціалу корпорації розуміється як сукупність можливостей корпорації по приросту вартості бізнесу за умови ефективного використання наявних ресурсів (в т.ч. і інноваційних).

Крім того, у запропонованій методиці чітко прослідковується необхідність визначення реального управлінського впливу на здійснювані процеси – шляхом створення моделі управлінської дії, яка б орієнтувала ключових керівників на ефективне використання ресурсів корпорації з визначенням центрів відповідальності, керівників конкретних видів ресурсів, мотивації управлінського персоналу. У кінцевому результаті означена методика дозволяє чітко визначити непродуктивні і продуктивні витрати у процесі управління і діяльності корпоративної структури.

Черпак А.Є. пропонує в основу оцінки інноваційної діяльності закладати показники управління знаннями, що включають необхідні принципи і функції [9]. Проте, все ж ґрунтовний аналіз її підходу свідчить про те, що він орієнтований переважно на один з елементів інноваційної діяльності – формування системи знань корпорації.

Загалом, методи оцінки управління інноваційною діяльністю можна розподілити на прості та комплексні. До простих методів оцінки належить застосування статистичних методів та експертних оцінок, в основу яких

зкладається аналіз і порівняння показників інноваційної діяльності. Їх рекомендується застосовувати на початковій стадії експертизи проекту, а також для проектів, що мають відносно короткий інвестиційний період. До показників, які найчастіше застосовуються під час оцінювання економічної ефективності інноваційних проектів, належать: сумарний (або середньорічний) прибуток, який одержують у результаті реалізації проекту; рентабельність інвестицій (проста норма прибутку); період окупності інвестицій (строк повернення). При цьому зауважується на тому факті, що неможливо повністю і всебічно відобразити в показниках будь-який результат інноваційного проекту від зародження ідеї до її реалізації.

Більш складні (комплексні) методики – це спроба на основі методів економіко-математичного аналізу, аналітичного матеріалу та експертних оцінок групувати показники таким чином, щоб одночасно аналізувати як показники рівня інноваційної діяльності, так і витрати на управління нею.

Висновки. Сучасні умови економічного розвитку вимагають від корпоративного бізнесу не тільки активізації інноваційної діяльності, але й удосконалення методів її організації, пошуку правильного вибору стратегії і пріоритетів розвитку інноваційної сфери, зокрема, за рахунок виявлення та використання ресурсів, спрямованих на підвищення ефективності її проведення.

В той же час, проведене дослідження свідчить, що не існує простих, єдиних і придатних для всіх умов управління показниками ефективності інноваційної діяльності методик оцінки. Проте можна виявляти й оцінювати взаємозв'язок чинників ефективності з метою найкращого узгодження їх дії.

В основу оцінки управління інноваційною діяльністю доцільно покладати комплексні методики, де чітко буде прослідковуватись врахування низки ключових факторів: стадій інноваційної діяльності, бажаних показників діяльності корпорації у інноваційному аспекті, часу як ключового параметру, структури ресурсів для здійснення інноваційної діяльності та управління нею, мотивів і дій менеджменту компанії у процесі управління інноваційними процесами, а також складності зв'язків корпоративного бізнесу, сфер його діяльності, оцінки внутрішніх і зовнішніх загроз бізнесу, застосовуваних ринкових стратегій, стійкості бізнесу, входження у інтегровані структури тощо. Результатом діяльності корпорації, ефективного управління нею є синергічний ефект, тому саме він і повинен бути мірилом ефективності управління інноваційними процесами корпоративної структури.

Перелік посилань

1. Наукова та інноваційна діяльність в Україні / Держкомстат. – К., 2006. – 360 с.
2. Крылов Э.И., Журавкова И.В. Анализ эффективности инвестиционной и инновационной деятельности предприятия. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 384 с.
3. Соловьев В.П. Инновационная деятельность как системный процесс в конкурентной экономике (Синергетические эффекты инноваций). – К.: Феникс, 2004. – 560 с.
4. Харів П.С., Собко О.М. Активізація інноваційної діяльності промислових підприємств регіону. – Тернопіль: ТАНГ, 2003. – 180 с.

5. Василенко В.О., Шматько В.Г. Інноваційний менеджмент. – 3-тє вид., вип. та доп. / За ред. В.О.Василенка. – К.: Центр навч. літ-ри, 2005. – 440 с.
6. Йохна М.А., Стадник В.В. Економіка і організація інноваційної діяльності. – К.: Вид. центр «Академія», 2005. – 400 с.
7. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : [Електронний ресурс] / А.О. Князевич / Інноваційний лаг і його роль в інноваційному процесі // Актуальні проблеми економіки №6((108)), 2010 - Режим доступу до журн.: http://www.nbuv.gov.ua/PORTAL/Soc_Gum/APE/2010_6/APE-2010-06/26-30.pdf
8. Герасимов А. Е. Проблемы повышения эффективности инновационной деятельности // Инновации. – 2001. – № 9–10. – С. 46–48. 8. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.1 / Редкол.: С.В. Мочерний та ін. – К.: Вид. центр «Академія», 2000. – 864 с.
9. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : [Електронний ресурс] / А. С. ЧЕРПАК / Організаційні аспекти функціонування підсистеми управління знаннями у корпораціях // Вісник Хмельницького національного університету 2010, № 2, Т. 2 - Режим доступу до журн.: http://www.nbuv.gov.ua/PORTAL/Soc_Gum/Vchnu_ekon/2010_2_2/157-161.pdf

Кавтиш О.П.

к.е.н НТУУ «КПВ»

Круш Н.П.

аспірант НТУУ «КПІ»

СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КОРПОРАТИВНЫХ СТРУКТУР

В статье проанализированы современные подходы к оценке инновационной деятельности и эффективности управления ею; предложены пути совершенствования методической базы осуществления такой оценки с учетом уровня развития и сложности корпоративного бизнеса.

Ключевые слова: инновационная деятельность, инновационный процесс, оценка инновационной деятельности предприятия.

Kavtish O.P., Krush N.P.

NEW APPROACHES TO EVALUATION OF INNOVATIVE ACTIVITY KORPORATINII STRUCTURES

The article analyzes the current approaches to assessing innovation and performance management; suggested ways to improve the methodological basis of this assessment, taking into account the level of development and complexity of corporate business.

Key words: innovation enterprise, innovation process, evaluation of innovation enterprises.
